

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора педагогічних наук, професора

Лабунця Віктора Миколайовича

на дисертаційне дослідження

ВЕЙ ЛІМІН

«Теорія та практика формування здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва в процесі вокально-хорового навчання»,

поданого на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науковими планами, програмами, темами

Актуальність звернення здобувачки до проблеми формування здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва в процесі вокально-хорового навчання не викликає сумнівів з багатьох причин. *По-перше* тому, що в умовах інтеграційного руху України до міжнародного науково-освітнього простору суттєво зростає роль вищої мистецької освіти в контексті підготовки конкурентоспроможних фахівців мистецького профілю, які прагнуть до власної самоідентифікації в процесі фахового й, зокрема, вокально-хорового навчання. *По-друге*, саме дисципліни вокально-хорового циклу в змісті вищої мистецької освіти сприяють розвитку в студентів факультетів мистецтв творчого мислення як ключової ознаки їхньої професійної компетентності, що спонукає їх до особистісної потреби в самовираженні, спрямованості на професійне самовдосконалення, рефлексивне осмислення результатів своєї діяльності в майбутній вокально-хоровій роботі. *По-третє*, нова освітня парадигма зумовлює необхідність подолання існуючих суперечностей, що склалися між зростаючими вимогами сучасного суспільства до рівня підготовки фахівців з мистецьких дисциплін, здатних не лише до репродуктивної діяльності, але й до постійного саморозвитку як усвідомленого процесу актуалізації власних творчих здібностей, та недостатнім урахуванням зазначених потреб у змісті фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва.

Доцільність наукових розвідок з обраної здобувачкою проблеми підтверджується тим, що у змісті фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва саме вокально-хорове навчання є найбільш масовою формою колективної музичної творчості студентів. Виступаючи потужним творчо розвивальним засобом, воно активно впливає на всі сфери особистості (фізичну, психологічну, емоційну, духовно-ціннісну, художньо-естетичну, комунікативну тощо) та є важливою складовою виконавських й практичних дисциплін професійного циклу у змісті фахової підготовки студентів факультетів мистецтв, майбутніх керівників творчих колективів. З цієї позиції актуалізується значення проблеми творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва в процесі вивчення циклу вокально-хорових дисциплін, які виокремлені здобувачкою в дисертації в якості опорних, оскільки вони складаються з інтегрованих дисциплін, які поєднують всю теоретичну та практичну підготовку студентів факультетів мистецтв до продуктивної роботи з учнями.

Своєчасність дослідницького пошуку визначається відсутністю системних теоретичних досліджень в зазначеному здобувачкою напрямку, недостатньо глибоким вивченням ефективних умов формування здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва в процесі вокально-хорового навчання та невідкладною потребою в розробці дієвого методичного інструментарію для розв'язання досліджуваної проблеми. Крім того, представлена дисертаційна робота виконана відповідно до плану наукових досліджень кафедри хорового диригування та теорії і методики музичної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова й складає частину наукового напряму «Зміст, форми, методи і засоби вдосконалення підготовки вчителів» (протокол № 4 від 28 листопада 2017 року), що підсилює її затребуваність і значущість.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, їх достовірність та наукова новизна

Високий ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і результатів наукового пошуку Вей Лімін підтверджується міцною теоретико-методологічною базою щодо вивчення досліджуваного феномену з філософських, психолого-педагогічних та мистецько-творчих позицій. Підтвердженням достовірності й результативності проведеного наукового пошуку слугує цілісне комплексне поєднання здобувачкою теоретичної, методичної та дослідно-експериментальної роботи з формування здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва в процесі вокально-хорового навчання, логіка розгортання якого є продуманою та переконливою.

Важливим методологічним підґрунтям дисертаційного дослідження стало застосування авторкою комплексу дослідницьких методів: теоретичних, емпіричних та методів математичної статистики, спрямованих на досягнення поставленої мети та розв'язання поставлених в роботі завдань, що стало дієвим інструментарієм для розробки методичного забезпечення та його впровадження під час проведення дослідно-експериментальної роботи.

Науковий апарат дисертаційного дослідження сформульовано здобувачкою кваліфіковано, грамотно та цілком коректно. Наукова новизна є беззаперечною, оскільки донині у вітчизняному музично-педагогічному дискурсі бракує системних досліджень щодо педагогічного осмислення та методичного забезпечення проблеми формування здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва в процесі вокально-хорового навчання. З урахуванням цього, маємо підстави стверджувати, що основні наукові результати дослідження отримані дисертанткою особисто і визначаються науковою новизною, описаною у переліку здобутків, які отримано авторкою *вперше*.

3. Структура та зміст дисертації, її завершеність і відповідність встановленим вимогам щодо оформлення

Дисертація Вей Лімін має усталену структуру й складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, чотирьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 467 сторінок, з них 389 – основного тексту. Робота містить 8 рисунків і 17 таблиць.

У *вступі* обґрунтовано актуальність обраної для наукового пошуку теми, визначено об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження; представлено теоретико-методологічну основу та окреслено комплекс взаємодоповнюючих методів для розв'язання поставлених завдань; аргументовано наукову новизну й визначено практичне значення дослідження; відображені відомості про апробацію й впровадження результатів дослідження та їх достатнє висвітлення в 39 публікаціях (з них, 33 – одноосібні), серед яких 4 статті у наукових періодичних виданнях, проіндексованих наукометричною базою Scopus; 1 стаття у науковому періодичному виданні, проіндексована наукометричною базою Web of Science; 20 статей у наукових періодичних виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України; 1 одноосібна монографія; 2 розділи у 2 колективних монографіях; 1 методичні рекомендації; 3 статті у зарубіжних наукових виданнях; 8 публікацій апробаційного характеру. Аналіз особистого внеску здобувачки в публікаціях у співавторстві показав, що науковий доробок Вей Лімін в них є суттєвим.

Зміст основної частини дисертації рівномірно висвітлюється у чотирьох розділах роботи, змістове наповнення яких розгортається відповідно до сформульованих здобувачкою завдань, спрямованих на досягнення мети дослідження, яка полягає у теоретичному обґрунтуванні, розробці та експериментальній перевірці методики формування здатності до творчої

самореалізації магістрантів музичного мистецтва в процесі вокально-хорового навчання.

У *першому* *розділі* роботи «Теоретичний аналіз творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва» дослідницька увага дисертантки була зосереджена на розкритті теоретико-методологічних зasad формування здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва в процесі вокально-хорового навчання. Аналіз стану окресленої проблеми у міждисциплінарному дискурсі уможливив її багатоаспектне дослідження на різних рівнях: *філософським* підґрунтам стали ідеї античних філософів (Платон, Сократ та ін.) щодо важливості творчого розвитку особистості, її споконвічного пошуку себе як індивідуальної, неповторної та унікальної особистості; усвідомлення значення постійного самопізнання та власної етико-пізнавальної позиції в практичній діяльності (с. 42, 51); *психологічна* складова проблеми самореалізації – як постійної потреби особистості в реалізації власного потенціалу протягом життя; як осмислений, самостійно ініційований процес, спрямований на засвоєння життєвих сенсів як важливих елементів особистісного досвіду; як вольовий процес особистості; як процес об'єктивування особистістю власних соціальних диспозицій, потреб, задатків та ін. ретельно проаналізовано авторкою згідно концепцій вітчизняних та зарубіжних учених-психологів: І. Бех, О. Киричук, А. Маслоу, К. Роджерс, Е. Фромм, М. Фулан, К. Юнг та ін. (сс. 48 – 51); у *педагогічному* дискурсі проблема творчої самореалізації особистості дисертантою представлена в різних потрактуваннях: як потреба у самовираженні, спрямованість на самопізнання і професійне самовдосконалення (В. Сухомлинський, с. 43), як поліфункціональне явище в педагогічній реальності (С. Сисоєва, с. 48), як найвища стадія розвитку зрілої людської особистості (В. Федоришин, с. 44), як форма відображення поетапного забезпечення умов реалізації духовних потреб, поглиблення особистісного та професійного досвіду на основі рефлексивних дій (О. Рудницька, с. 52) та ін.

На підставі аналізу та узагальнення проаналізованих джерел авторка дійшла висновку, що самореалізація особистості є процесом реалізації духовних надбань особистості, що здійснюється на репродуктивному рівні, коли студент факультету мистецтв накопичує соціальний досвід, цільові установки. Між тим процес самореалізації особистості, як стверджує дисерантка, неможливий без процесу самоусвідомлення, що дає їй можливість створювати нові художні образи, які реалізуються у практичній діяльності.

Для з'ясування сутності ключового поняття дослідження дисеранткою було виокремлені об'єктивні, суб'єктивні та об'єктивно-суб'єктивні фактори, які впливають на ефективність формування досліджуваної професійно-особистісної якості та здійснено методологічне обґрунтування зазначеної категорії з позицій визначених наукових підходів: *системно-цілісного* (поєднує організаційно-методичні, психолого-педагогічні й музично-виконавські напрями), *компетентнісно-усвідомленого* (охоплює систему фахових знань, умінь та навичок майбутнього фахівця, його здібності та професійно важливі особистісні якості), *інтенціонально-рефлексивного* (сприяє осмисленню магістрантами музичного мистецтва педагогічних дій, спроможністю до мистецької рефлексії, до самооцінки та самопізнання), *комунікативно-технологічного* (забезпечує формування готовності магістрантів музичного мистецтва до вибору доцільних методів та прийомів навчання учнів) та *креативно-діяльнісного* (охоплює оптимальні шляхи спонукання магістрантів музичного мистецтва до оволодіння стратегіями творчої самореалізації в практичній діяльності).

На увагу заслуговує здійснений дисеранткою аналіз програмних вимог навчання магістрантів музичного мистецтва, які навчаються за спеціальністю 025 Музичне мистецтво у вищих мистецько-педагогічних закладах освіти (1.2.). Дисеранткою підкреслено, що структурна унікальність таких навчальних програм дозволяє їм не лише транслювати, пропагувати і відтворювати традиційні та сучасні мистецько-естетичні цінності, але й досліджувати їх формування у

магістрантів музичного мистецтва з урахуванням особливостей та специфіки подальшої професійної діяльності: вокально-хорової, музично-педагогічної, хореографічної, інструментально-виконавської тощо.

Другий розділ дисертаційної роботи «Концептуальні засади творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва» присвячений теоретико-методичному аналізу основ творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва в процесі вокально-хорового навчання. На позитивне схвалення заслуговують визначені здобувачкою провідні *принципові положення* формування досліджуваного феномена, які відповідають логічному процесу підготовки студентів факультетів мистецтв до продуктивної вокально-хорової діяльності з учнями. Серед них авторкою були виокремлені такі принципи: *культурорідповідності* (орієнтує до організації культурно-освітнього простору з культурогенеруючою функцією), *інтеграційності* (дозволяє вивчати різні дисципліни у взаємодії, посилюючи міжпредметні зв'язки й розширюючи сферу мистецької інформації), *міжкультурної комунікації* (передбачає розгляд музичних творів як перехрестя культур), *свідомості* та *активності* (виступає обов'язковою зasadничуою умовою творчої самореалізації), *спонукання до творчого самовираження* (надає імпульс до актуалізації результатів навчання та самонавчання).

З-поміж важливих здобутків дисертаційної роботи слід відзначити авторське осмислення процесу творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва з позиції *інтенціонально-рефлексивного підходу*, який виступає провідним рушійним стимулом до фахового і персонального саморозвитку, що втілюється у творчому вдосконаленні, максимальному розкритті вроджених здібностей та задатків, а також набутих у процесі фахового навчання та практичної фахової діяльності особистісних характеристик студента факультету мистецтв як майбутнього педагога-новатора, автора оригінальних методичних розробок тощо. Цей важливий підхід сприяє розумінню магістрантами музичного мистецтва

професійно-педагогічних дій та характеризується спроможністю до виявлення мистецької рефлексії, до адекватної самооцінки, самопізнання, самопрезентації та самоактуалізації.

Проведений процесуально-функціональний аналіз проблеми творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва дозволив визначити дисертантці основні функції мистецької освіти, а саме: пізнавальну, соціонічну, культурологічну, акмеологічну, ціннісну, діагностичну та творчо-спонукальну. Важливо, що реалізація вищезазначених функцій мистецької освіти в процесі фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва уможливлюється шляхом їх взаємного доповнення та взаємозбагачення.

Ретроспективний аналіз проблеми творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва став основою для розробки *авторської концептуальної моделі* формування означеного феномена на факультетах мистецтв університетів. Смисловою домінантою авторської моделі слугувала креативна реалізація розроблених дисертанткою змістовних блоків, а саме: *компетентнісно-оцінного, перспективно-розвивального та акмеологічно-прогностичного*, які мають складну психолого-педагогічну структуру, що складається з цілої низки взаємопов'язаних елементів, в яких фіксується зміст фахової підготовки магістрантів музичного мистецтва. Технологічне вирішення кожного з окреслених блоків сприяє трансформації традиційного процесу навчання в особистісно-значимий та емоційно-розвивальний; ініціює продуктивну партнерську взаємодію студентів і викладачів; мотиває всіх учасників освітньо-виховного процесу до креативного самоздійснення.

У третьому розділі роботи «Організаційно-методична система формування здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва» дисертанткою обґрунтована структура досліджуваного феномена, яка складається з *пізнавально-мотиваційного, гностично-цільового, комунікативно-конструктивного, технологічно-проективного та творчо-орієнтованого*

компонентів; проведений критеріальний та показниковий аналіз досліджуваного явища; розроблено педагогічні умови та поетапна методика формування здатності до творчої самореалізації студентів факультетів мистецтв.

Варто наголосити, що застосоване в роботі методичне забезпечення (педагогічні умови, етапи, форми, засоби та методи роботи) як невід'ємна складова теоретико-методичних основ формування означеного феномена, є беззаперечним здобутком дисертантки. Зокрема, запропоновані авторкою *педагогічні умови* (створення освітньо-творчого розвиваючого мистецького середовища; забезпечення тьюторського супроводу вокально-хорової діяльності магістрантів музичного мистецтва, спрямованого на досягнення готовності до самореалізації; поєднання теоретичного та практичного досвіду студентів факультетів мистецтв для організації оптимального інформаційного оточення), розроблена *структура та критеріально-показникова система* формування означеного феномена в комплексі уможливили проектування концептуальної моделі, структурованої за блоками, яка охопила: мету, завдання, структуру, підходи, принципи, педагогічні умови, а також включала послідовні етапи експериментальної роботи, методи, засоби і форми педагогічної роботи, що разом становить повний технологічний цикл.

На особливе позитивне схвалення заслуговує розроблена авторкою поетапна *методика* формування здатності магістрантів музичного мистецтва до творчої самореалізації у процесі вокально-хорової діяльності, яка охоплює наступні етапи педагогічної роботи *діагностично-пошуковий*, *проблемно-інформаційний*, *комплексно-моделюючий*, *аналітико-оцінний* та *креативно-прогностичний*, на кожному з яких ставилися конкретні мета й завдання, для вирішення яких застосовувалися відповідні методи, засоби та форми дослідницької діяльності.

У четвертому (заключному) розділі «Дослідно-експериментальна робота з перевірки ефективності методики формування здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва» представлено хід та результати

експериментальної роботи: викладено технології діагностики стану сформованості означеного феномена, висвітлено впровадження авторської методики формування здатності студентів факультетів мистецтв університетів, описано результати перевірки запропонованого комплексу методів у ході формувального експерименту, наведені статистичні дані контрольного етапу дослідно-експериментальної роботи.

Дослідно-експериментальна робота проводилася дисертантом *поетапно*: констатувальний, формувальний і контрольний етапи експерименту. Так, для встановлення вихідного рівня сформованості здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва дисертанткою був проведений констатувальний експеримент за розробленою діагностувальною методикою у відповідності до визначених критеріїв та їх показників. Були визначені рівні сформованості досліджуваної професійної якості: високий, середній та низький. На цьому етапі експерименту особлива увага приділялася підбору умов його проведення з урахуванням суб'єктивних і об'єктивних факторів.

Формувальний експеримент був проведений протягом п'яти етапів, а саме: *діагностично-пошуковий* (створення умов для навчально-пошукової діяльності магістрантів музичного мистецтва); *проблемно-інформаційний* (поглиблення знань щодо творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва, оволодіння вміннями вирішення проблемних навчальних ситуацій зі спрямуванням учнів до музично-творчої діяльності); *комплексно-модулюючий* (забезпечення умов для набуття вмінь творчого оперування даними); *аналітико-оцінний* (формування здатності до методичної творчості); *креативно-прогностичний* (розвиток умінь інноваційно проектувати вокально-хорову діяльність із учнями).

Представлена дисертанткою широка палітра різноманітних форм та методів вокально-хорової роботи з використанням сучасних мультимедійних технологій навчання є беззаперечним здобутком авторки дослідження, який засвідчує про її

високий теоретико-методичний рівень, що дозволив досягти Вей Лімін вагомих результатів під час проведення педагогічного експерименту.

Отримані дисертанткою дані порівняльного аналізу дослідження демонструють переконливу перевагу експериментального навчання, заснованого на поетапному підході до формування здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва під час вокально-хорового навчання у вищому мистецько-педагогічному закладі освіти. Виявлена позитивна динаміка зростання рівнів сформованості за кожним структурним компонентом творчої самореалізації у магістрантів експериментальної групи свідчить про доцільність упровадження зазначеної авторської методики в процес вокально-хорового навчання студентів у системі вищої мистецької освіти.

Подані у дисертації *висновки та рекомендації* стали логічним завершенням проведеного дисертаційного дослідження.

4. Рекомендації стосовно використання результатів і висновків дисертації

З огляду на зміст і висновки дисертаційної роботи, достатню апробацію та ефективне впровадження результатів дослідження в освітній процес факультетів мистецтв закладів вищої освіти України, вважаємо, що теоретичні положення та зібраний фактичний матеріал можуть стати у нагоді здобувачам третього (докторського) рівня вищої освіти та викликати практичний інтерес у слухачів інститутів післядипломної педагогічної освіти. Окремі теоретичні та методичні положення можуть бути впровадженим в освітній процес факультетів мистецтв університетів під час вивчення дисциплін «Методика музичної освіти», «Методика постановки голосу», «Методика викладання диригування», «Практикум роботи з хором», «Практикум з вивчення вокально-хорових дисциплін», «Методика роботи із шкільним хоровим колективом», на заняттях із педагогічної практики та під час самостійної роботи студентів. Систематизація

музично-педагогічних та інтерактивних знань, навичок, умінь, одержаних на факультетах мистецтв педагогічних університетів, дозволяють інтегрувати їх в освітнє середовище України та Китаю з урахуванням національних, ментальних, освітніх та культурних особливостей.

5. Значущість отриманих результатів дослідження для науки і практики

До науково обґрунтованих результатів виконаного Вей Лімін дослідження, що мають вагому наукову новизну й уможливлюють кваліфікувати його як таке, що привносить нове розв'язання досліджуваної проблеми відносяться:

- *Авторське потрактування сутності поняття «творча самореалізація магістрантів музичного мистецтва», яка розглянута в дослідженні як складне поліфункціональне утворення із багатоструктурними елементами, що дозволяє спрямувати особистість на ефективне здійснення професійної діяльності за рахунок переходу від чуттєвого знання до наукового, яке сприяє здатності до співтворчості на основі рефлексивних дій, цілеспрямованого самоуправління та самоідентифікації. Як інтегральна характеристика, здатність до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва охоплює процеси самопізнання, самовираження, самоактуалізації, самодетермінації.*

- *Детальний аналіз та переосмислення наукових досліджень щодо основних позицій у структуруванні досліджуваного феномена, що дозволило здобувачці сформулювати власне розуміння структури здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва, яка складається з пізнавально-мотиваційного, гностично-цільового, комунікативно-конструктивного, технологічно-проективного та творчо-орієнтованого компонентів.*

- *Спроектована концептуальна модель творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва у вокально-хоровій діяльності, яка розглянута в контексті визначених принципових положень й охопила: мету,*

завдання, наукові підходи, основні функції, структурну побудову, принципи, блоки концептуальної моделі, педагогічні умови, розроблену поетапну методику педагогічної роботи, методи, засоби і форми дослідницької роботи, що разом становить повний технолого-прогностичний цикл.

Вагомою заслugoю дисертантки вважаємо й те, що у межах проведеного експериментального дослідження подальшого розвитку набули форми та методи формування здатності магістрантів музичного мистецтва до творчої самореалізації в процесі вокально-хорового навчання. Практичні результати дослідження можуть скласти основу для укладання робочих навчальних програм із дисциплін вокально-хорового циклу: вокал, хорове диригування, хоровий клас, практикум роботи з хором та ін., що безпосередньо впиватиме на оптимізацію процесу вокально-хової роботи з учнями в закладах як загальної середньої освіти, так і спеціалізованої мистецької освіти.

6. Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

Позитивно оцінюючи наукові здобутки дисертантки, вважаємо за необхідне висловити деякі дискусійні положення та зауваження до поданої дисертаційної роботи:

1. У першому розділі дисертаційного дослідження одним із значимих підходів до формування здатності магістрантів музичного мистецтва до творчої самореалізації в процесі вокально-хорового навчання є *креативно-діяльнісний підхід*. На нашу думку, бажано було більш глибше розкрити його продуктивне значення для формування означеного феномена.

2. У другому розділі роботи з-поміж основних функцій мистецької освіти була виокремлена *акмеологічна функція*. На наш погляд, бажано було б більш детально розкрити, як ця важлива функція корелюється із творчою самореалізацією майбутнього вчителя музичного мистецтва в фаховій, зокрема, вокально-хоровій діяльності.

3. Важливою складовою третього розділу роботи є впровадження педагогічних умов формування здатності магістрантів музичного мистецтва до творчої самореалізації в процесі вокально-хорового навчання. Потребує уточнення, яким чином друга педагогічна умова – забезпечення тьюторського супроводу вокально-хорової діяльності магістрантів музичного мистецтва, спрямованого на досягнення готовності до самореалізації, була впроваджена в дослідно-експериментальну роботу.

4. На констатувальному етапі дослідно-експериментальної роботи з формування здатності магістрантів музичного мистецтва до творчої самореалізації в процесі вокально-хорового навчання дисертанткою була використана серія діагностичних завдань. На нашу думку, необхідно було ширше висвітлити, як завдяки методам евристичного пошуку була виміряна особистісна потреба студентів факультетів мистецтв щодо формування в них здатності до творчої самореалізації в процесі вокально-хорового навчання.

5. У ході дослідно-експериментальної роботи на комплексно-моделюючому етапі формувального експерименту дисертанткою була використана серія творчих завдань із застосуванням сучасних комп’ютерних технологій. Бажано було б ширше розкрити, як саме вони вплинули на формування здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва в процесі вокально-хорового навчання.

Між тим наголошуємо, що зазначені зауваження та висловлені побажання не впливають на загальну позитивну оцінку представленої дисертаційної роботи, яка характеризується оригінальністю, науковою новизною та практичним значенням, високим теоретичним рівнем, глибиною наукових підходів та принципів формування досліджуваного феномена, методичним забезпеченням процесу формування здатності магістрантів музичного мистецтва до творчої самореалізації в процесі вокально-хорового навчання.

7. Загальний висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам

Враховуючи актуальність дослідженої проблеми, наукову новизну положень дисертації, обґрунтованість і достовірність отриманих результатів, їх теоретичну та практичну значущість, вважаємо, що дисертація Вей Лімін на тему: «Теорія та практика формування здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва в процесі вокально-хорового навчання» є актуальним, цілісним, завершеним, самостійним дослідженням, яке за своїм науково-теоретичним рівнем, новизною у постановці та вирішенні досліджуваної проблеми, аргументованістю теоретичних положень, висновків та практичним значенням відповідає вимогам, передбаченими «Порядком присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 р. № 1197 (із внесеними змінами), а її авторка Вей Лімін заслуговує на присвоєння їй наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,

декан педагогічного факультету

Кам'янець-Подільського національного

університету імені Івана Огієнка

Віктор ЛАБУНЕЦЬ

Підпис засвідчує <i>В. лабунець</i> (прізвище)	
Начальник відділу кадрів <i>Лабунець</i> (підпись)	
	I.I.Olennik